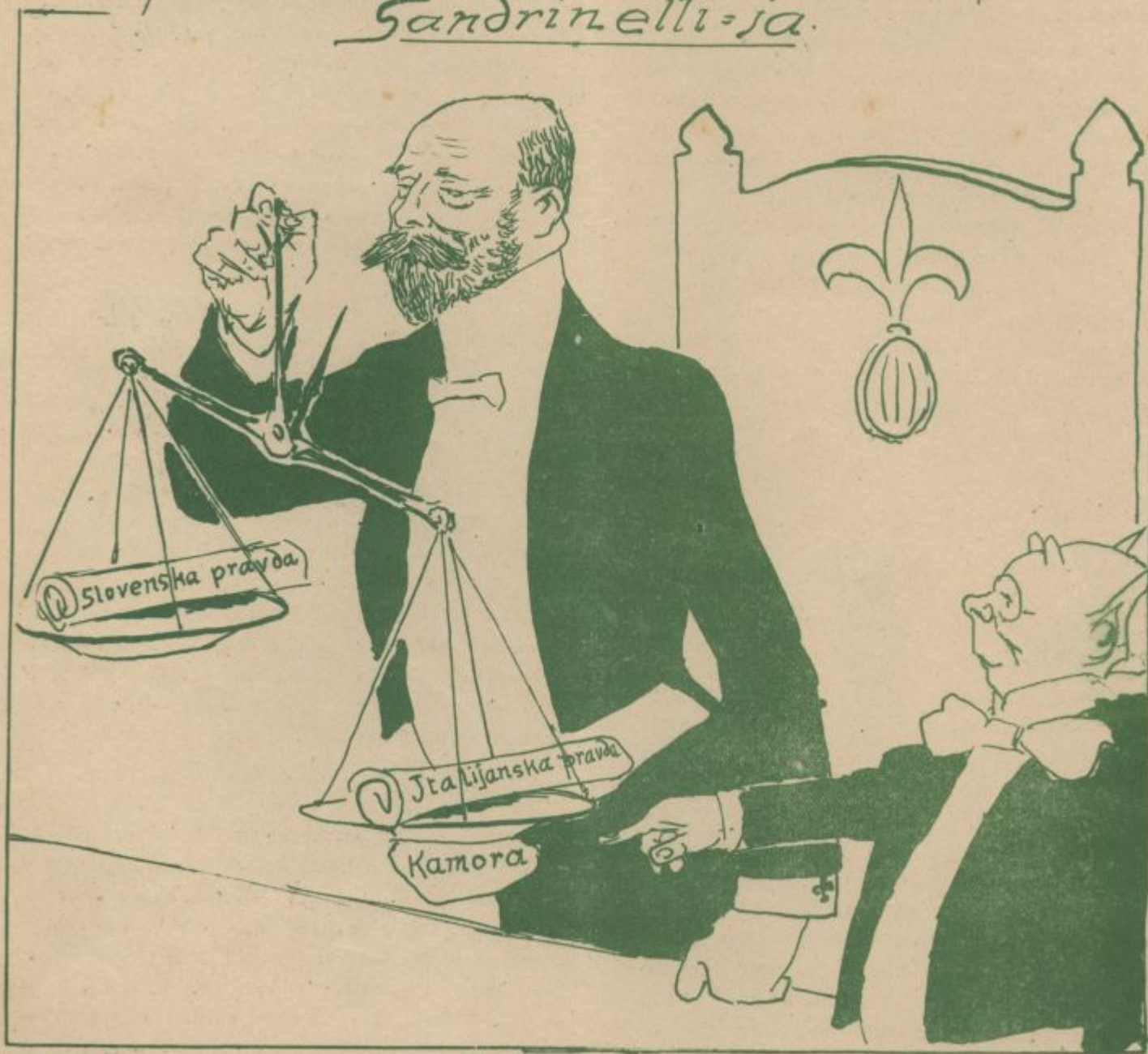

ŠKRAT.

Šk. 24, Trst, 16. junija 1906,
leto II.

K nastopnem govoru župana
Sandrinelli-ja.

Škrat: Gospod župan, vaše besede o enakih
pravicaх so prav lepe, ali dokler bo visela
ta gruča na tehtnični skledici, ni govora
o enakopravnosti.

TRST, v petek 15. junija 1906.

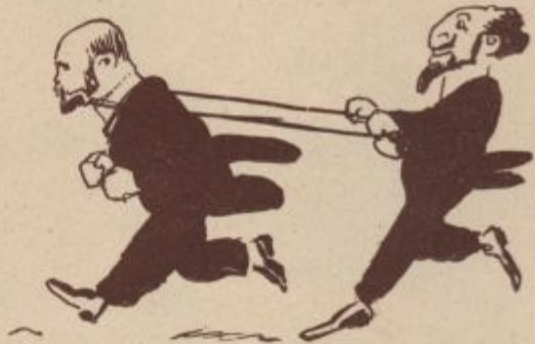
Dovršeno je. Dovršeno je delo, ki je sprovelo našo občino iz dobe suspenzije naše komunalne vstave zopet v dobo normalnih razmer. Ali tudi ta prehod ni bil normalen, to je: iz neparlamentarnega je prešla naša tržaška občina v parlamentarno življenje nezakonitim potom. Po navadi in po pravu se volilni čin zapričenja s tem, da se sestavljajo nove volilne liste, da se izlagajo na javni vpogled, da morejo volilci eventuelno reklamirati to, česar ni v listih, in protestirati proti temu, kar je v njih, a ne bi smelo biti. To je prva doba volilnega čina, ki se jej pravi reklamacijsko postopanje. Toga letos ni bilo. Tako so na eni strani mogli voliti mnogi, ki jih ni več, ali, pa so na kakoršen si bode način prišli ob volilno pravico, na drugi pa niso mogli voliti mnogi, ki so, ali ki bi bili mogli reklamirati svoj glas. Stvar ni brez humorja: ob zadnjih občinskih volitvah bi bil pač mogel voliti bivši tržaški namestnik,

ki ga že par let ni več v Trstu, ni pa mogel voliti sedanjí namestnik. Ne bi imelo pomena, ako bi hotel pripovedovati tu, kako so izvestni izborni avstrijski „patrijotji“ in morda tudi dobri muzikantje, ali odločno slabi politiki in taktiki, hoteli vreči sedaj gospodujočo stranko in kako — niso znali; kako so naši socijalni demokratje hoteli vse sami objeti in niso srečno — nič objeli, kako so se oni avstrijski patrijotje blamirali in kompromitirali in kako je gospodovalna stranka bolj po zaslugi ptujih grehov, ptujih brezglavosti in nerodnosti, nego po svoji lastni zaslugi zmagala temeljiteje, nego se je sama nadejala! Nočem pripovedovati, ker bi me kak slovenski „inteligent“ utegnil poučiti, da „rekriminacije“ „post festum“ nič ne pomagajo kar

bi mi kakov razumen slovenski kmetič po vsej pravici raztolmočil bolj po domače, češ, da sem bedak, ki ne vem, da je zvonjenje po toči prav nespametno delo, ker nič ne koristi in je to istotako kakor da bi kemblji zvonov — prazno slamo mlatili!

Kar je, je! In če bi se jaz tudi postavil na tisto modro glavo, ki jo avstrijski patrijotje v Trstu — niso imeli ob zadnjih volitvah, ne bi to prav nič spremenilo na dejstvu, da so se gospoda „avstrijski patrijotje“ blamirali, da so se jim volilci prav lepo zahvalili na njihovi nerodnosti in da so volili — druge! Dr. Venezian je ostal glavar in glava večine našega mestnega sveta, tako, da bo moral g. Sandrinelli še nadalje služiti kakor župan pod vodstvom

dra. Veneziana.

Zato sem prepričan jaz že danes, da beseda županova o zakonu in jednaki pravici za vseh ostane — beseda in da italijanski besedi dra Veneziana bodo odgovarjala tudi dejanja, ne da bi imel župan Sandrinelli kaj proti temu.

Dovršeno je. Izvolitev dra. Sandrinellija tržaškim županom je zadobila potrebno potrjenje in mož je bil instaliran. V slovesni seji vstoličenja se je vi delo zopet prav natanjčno, kdo je glava našega mestnega sveta. Novo stari župan je molčal o tem, kar slavna večina misli in hoče, dr. Venezian pa je — govorilo tem! Ta je krepko zabrenkal na italijansko-radikalne struje. Ali za čudo: na galeriji ni bilo tistega znanega hrupnega odziva. Prvi hip sem bil mislil jaz, da Venezian morda ni več prejšnji Venezian za slavno občinstvo na galeriji. Ali po kratkem razmišljanju že sem prišel do sklepa, da je ta misel neumna ter se mi je zazdelo verjetneje, da

je bil dr. Venezian sam, ki je dal tako parolo. Mož vidi morda, da so prišli nekako spremenjeni časi in da bi mogel kakov tak vihar na galeriji, ki je navadno spremljal vsako instalacijo župana in malone vsaki govor Venezianov, odnesti še kak — „delokrog“ iz naše municipalne palače! Zato je možno, da si je mislil modri in elastični Venezian: Fant, bodi pameten in reci tudi drugim, naj bodo pametni!

In tako smo imeli letos nenavadno mirno instalacijo župana in niti tistega sicer tradicionalnega letanja za županevo paradno kočijo nisem nič opazil letos.

Na vsaki način je pokazal dr. Venezian, da zna tudi prilivati vode v kipečo kupico navdušenja svojih zvesto-udanih.

Ali zakon v politični meteorologiji je tak, da prenasočena atmosfera mora imeti vedno kje odduška.

Če je tu mirno, so pa kje drugje viharji. Mejem, ko smo v Trstu mirno instalirali svojega župana so pa imeli tam gori na Dunaju raznih viharjev z raznimi neverjetnostmi. Uprizorili so n. pr. pravcati naskok na parlament, kjer so jim redarji ruvali iz rok — čujte, čujte! — črno-rumeno zastavo in so morali posredovati poslanci, da je dobila razjarjena množica svojo zastavo nazaj; potem — ko je po lepi stari navadi zopet enkrat Ogrska zmagała proti Avstriji se svojim „stališčem“ glede carinskega tarifa — so naravnost podivjali: žugali so — pomislite, na Dunaju! — da ne bodo več pev ali avstrijske himne in malo je manjkalo, da niso demolirali hiše, v kateri zboruje ogrška delegacija, tako, da sta morala naš avstrijski ministerski predsednik in župan dunajski dr. Lueger nastopiti pot v Kanoso in prositi ogrske ekscelence za odpuščenje. Jaz pa sem se škodoželjno smejal v pest in sem si mislil: naj le lepo srebljejo sedaj modri dunajski visoki krogi juho, ki so jo huhali skozi desetletja in naj se ne čudijo nikar, če je sedaj zaplapolalo pod kotlom, pod kateri so oni sani v svoji veliki modrosti znašali polenca. In čisto nič ne zamerjam Madjarom, ker niso bili tako neumni, da ne bi se okoriščali na nerodnosti in slepoti drugih . . . !

Pa ne smete msliti, da je rod slepcev izumrl med našimi avstrijskimi državniki in diplomati. Ta rod ne izumira pri nas, raje se — udaja! Najbolji dokaz za to nam daja naš minister za vnanje stvari, grof Goluchowski, s svojim »ekspezejem«, ki ga je

te dni prečital spoštovanim „delegatom“. Mož je pripovedoval z vso resnostjo, da njegova slepa odvisnost od berolinske vsenemške politike donaša blagoslova naši nenemški menarhiji in uverjen je, da nam je Italija najprisrčnejša zaveznica. To so boleznidržavnikov, ki se ne dajo zdraviti razun z — demisijo. Mnogo se beli svojo diplomatsko glavo naš minister za vnanje stvari z dogodki na Balkanu in je prav zares jezen na tiste „bande“, ki tako brez vsake potrebe motijo ne le tiste idilične razmere, ki jih je uredila Turčija, ampak tudi — spanje našega ministra za vnanje stvari. In je res tako, kakor misli grof Goluhowski. Če bi ne bilo nikogar, ki bi bil nezadovoljen s turškim gospodarstvom v Makedoniji, bi bil na Balkanu najlepši mir, in če bi makedonska raja brez prigovora pokladala svojo glavo pod turško sabljo, bi bil grof Goluchowski resničen — diplomat.

Ali tiste „bande“ so na potu grofu Goluchowskemu, kakor so bile na pr. našim italijanskim poslancem te dni na potu — resnične narodne razmere v Dalmaciji. Če bi bilo v Dalmaciji nekoliko manje Hrvatov in Srbov in temu primerno več Italijanov, kako lahko bi izvojevali italijanski poslanci, ne enega, ampak še več italijanskih poslancev za Dalmacijo! Ali nesreča je notela, da so tudi drugi ljudje izvedeli, kako je z italjanstvom v Dalmaciji in posledica temu je, da so ogorčeni italijanski poslanci — pogoreli v odseku za volilno reformo. Ali naši italijanski poslanci so ljudje, ki se ne boje boja niti proti logiki. Jaz bi stavil svojo glavo, da bodo z isto korajžo, s katero so zahtevali en italijanski mandat za 15000 dalmatinskih, po vsej deželi raztrešenih Italijanov, dokazavali, da bi bila največa krivica za Italijane, ako bi se 30000 tržaških Slovencev — računano po statistiki — živelih kompaktno na tržaškem teritoriju, hotelo dati en mandat. Sicer pa so njihovi računi jasni: Italijani imajo slavno zgodovino, imajo višo kulturo, plačujejo več davka, se morejo sklince-

vati na svoje parlamentarno posestno stanje in pa -- ne smejajte se prijatelji nikar, to smo čitali te dni po italijanskih listih! — na svojo važnost za državo!! Če stavijo vse te momente v račun, potem je ta račun jasen in pravi, da je vsaki Italijan vsaj šestkrat več vreden, nego vsaki Slovenec in le pravično in logično je, da dobi Italijan 6-krat toliko volilne pravice, nego po Slovenec. Kdor ne umeje tega, dela Bartoliju in Hortisu in vsem italijanstvu največo krivico. In vi Slovenci in Hrvati ste taki grešniki. Razmišljajte in spokorite se in v znak pokore odpovejte se mandatu v Trstu in dajte ga Italijanom v Dalmaciji. Vi niti sami ne veste, kako lahko bi prišlo do sporazumljenja z Bennatijem, Hortisem in Bartolijem. Nič drugega ne treba, nego da priznamo, da vsaki Italijan šteje za šest naših! Za to ceno nas bi italijanski politiki od srca radi pustili mirno — narodno umirati! In mir na grobovih je svet mir.

Kronik.

Kasnovana laž.

Berač: Prosim lepo, že par dni nisem nič gorkega jedel!

Kuharica: Tu imate nekaj! (Dala mu je juho).

Berač (nevoljen): O Ježeš, že zopet prežgana juha — to je že danes četrta!

Pravičen dvom.

-- Vi torej ne verujete na prikazni duhov,

gospod stotnik? Le počakajte, vi nevernež, ko umrem dobite za to dokaz — jaz se vam prikažem. Hočete li?

— O, vi ste zelo dobra, milostljiva, jaz dvomim pa, da vam da hudič tolike časa dopusta.

Kompetentna priča.

— Vaša poselska knjižica ima dobra spričevala, — kako je bilo pa vaše moralično vedenje?

— O, vi se morate svobodno obvestiti pri mojem Janezu.

Pobožna želja.

On: Odkar sem oženjen, se mi le ena želja ni izpolnila.

Ona: In ta bi bila?

On: Da bi bil zopet svobodnega stanu.

V posredovalnici za ženitve.

— Gospod doktor, jaz imam za vašo hčer izvrstno partijo!

— Ali je dotični človek v dobrih finančnih razmerah?

— Denarja ima ko listja in trave — toda eno nogo ima — leseno.

— Leseno nogo?... Kaj mislite, da maram za ženina z leseno nogo?

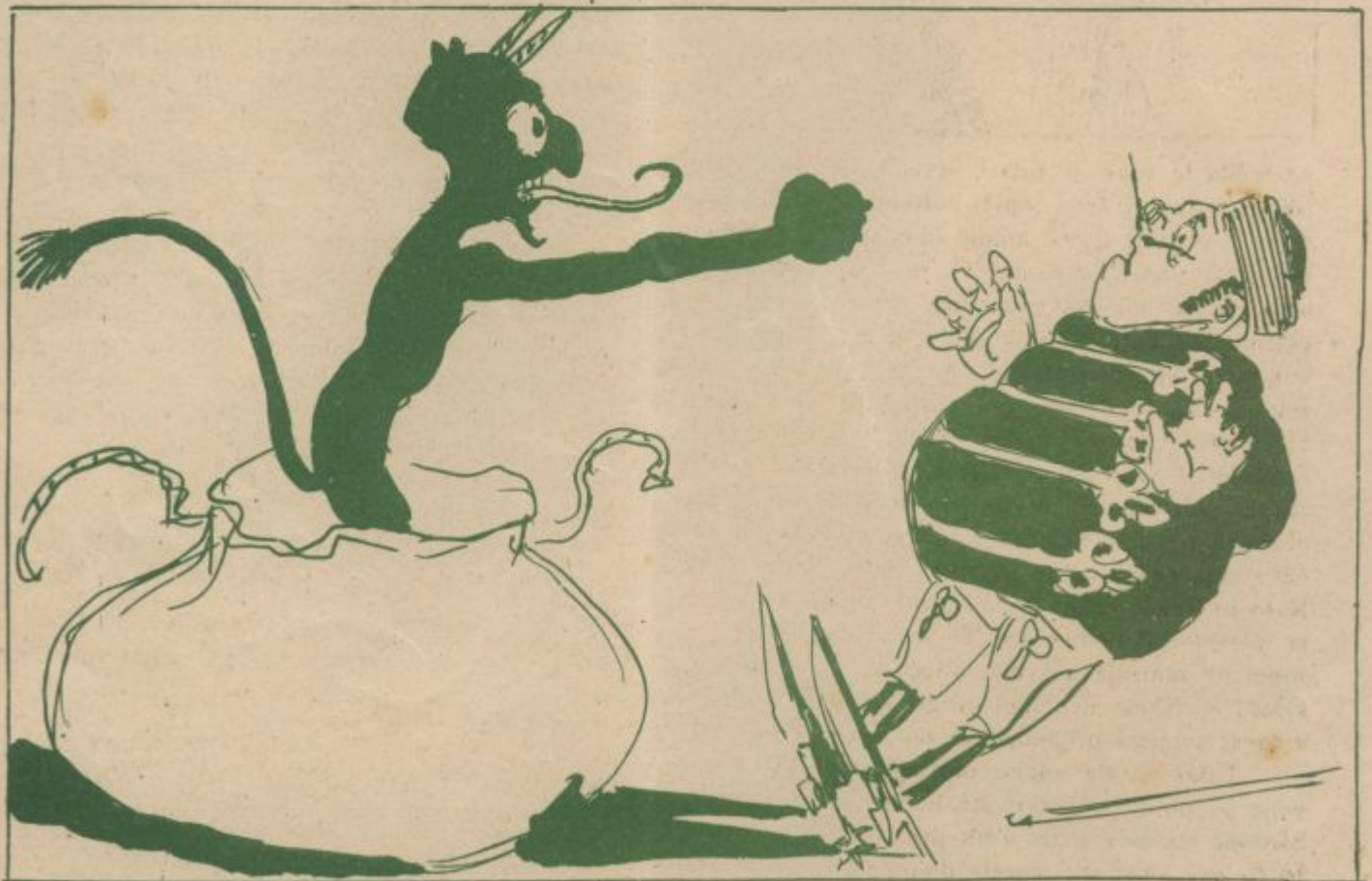
— No, pomislite samo to: Vaša hči se poroči z najlepšim možem, ki ima zdrave ude. Podasta se na poročno potovanje — s potoma se dogodi kaka nesreča na železnici, kar ni v današnjih časih redka stvar — vaš zet si zlomi nogo — ki mu jo morajo odrezati — tukaj imate že gotovo stvar!

K demonstracijam na Dunaju.

Mađjar je toliko časa tolkel po vreči,

dokler ni skočil ven hudič.

Čudna zamenjava.

Dva prijatelja Skok in Smok sta nekega večera sedela povsem mirno v krčmi, pridno praznila kozarce, da bi kdo menil, da sta vino dobivala zastonj in da jima ga ni bilo treba plačati. Ker ima je prihajalo čim dalj bolj vroče, sta slekla suknji ter ju obesila na klin ter nadaljevala potem svoje delo v potu svojega obraza. Ker pa ima vsako delo svoje meje, sta tudi Skok in Smok slednjič končala, ker sta čutila, da jima postaja glava vedno bolj težka. Ustala sta torej, da bi oblekla suknji, ki sta ji pa zamenjala. Ker sta stanovala eden blizu drugega, sta nekoliko časa šla še veselo skupaj, na to sta se

po ločila in vsak je prišel srečno do hišnih vrat. Skok je vzel iz žepa ključ, potreboval je pa precej časa, preden je našel luknjo ključavnice, čeravno ni bila prav mala. Slednjič jo je vendar le našel in sedaj je pa vrtal kake pol ure, ne da bi bil mogel odpreti. Po dolgem poskušanju in marljivem proučevanju je konečno uvidel, da ima na sebi drugo suknjo in potemtakem tudi napačen ključ. Kaj je bilo storiti v tem obupnem stanju v ponočnem času? Skok se je vrnil zopet v krčmo. — Enaka osoda je zadela tudi Smoka. Nekoliko ohlajena sta se našla oba prijatelja, menjala sta suknji, in vsak je pil še čašo vina radi srečne rešitve čudne težke stvari. Nato je Smok nekaj premišljeval, odprl naglo usta in izrekel krilate besede: Ti, dragi moj Skok — da zopet ne zamenjava svojih ključev, tukaj imaš tvoj ključ! — Skok ni mogel drugo, nego pohvaliti previdnost svojega prijatelja ter mu je izročil svoj ključ.

Tako sta šla zopet mirnega srca in poštene volje po potu, po kateri sta hodila pred dobro uro. Slednjič sta bila zopet vsak pri svojih hišnih vratih. In čudno, zopet sta morala dolgo iskati luknjo ključavnice in potem po njej vrtati: toda odpreti ni mogel nihče. Kaj je bilo treba storiti drugo, nego

zopet vrniti se v krčmo, kjer sta se res oba zopet sestala.

„To je prokleta stvar, kakor zacoprano!“ je menil Skok, „ali sem sanjal, ali nisva najni zamenjeni suknji zopet zamenjala in ključa tudi? In vsaki-krat zopet napačen ključ!“

„Nekaj ti hočem povedati!“ je dejal Smok, najbrž nisva prav zamenjala! Da se nama pa zopet kaj enacega ne pripeti, in da se ne bodo ljudi rogali in smejali, treba da postopava sedaj z največo previdnostjo. Daj mi najprej sem moj ključ!... Tako! Tukaj imaš tvojega! Drživa ključa trdno v roki in ju nikakor ne izpustiva iz rok! Sedaj spusti vsak previdno svoj ključ v žep... Tako, tudi to je storjeno. Sedaj sleči najprej ti svojo suknjo in obesi jo tu na klin!... Tako! Sedaj hočem pet korakov od tu naprej in tamkaj obesiti mojo ali prav za prav tvojo suknjo! Vidiš: tako!... Sedaj pojdi ti semkaj in jaz pojdem tjakaj!... Tako, sedaj je izvršeno tudi to! Sedaj se obleciva!... Tako! No, sedaj je gotovo, da ima vsak svojo suknjo na sebi in potem takem tudi vsak svoj hišni ključ!

Skok je bil vsled tega temeljitega, strogo logičnega, posebno pa tudi resničnega dokazovanja ves navdušen, ne da bi bil v tem navdušenju opazil, da je sedaj zopet vse napačno: suknji in ključa.

Da bi ta veseli dogodek tudi dostojno praznovala, je pil vsak še dva kozarca piva; veseli smeh obeh o tej neumni zamenjavi se je razlegal po vsej sobani. Trdno prepričana, da ima vsak svojo suknjo na sebi, sta se oba junaka še enkrat z desno roko potrkala na levi žep, potipala sta ključ — in tako sta bila prav gotova, da prideta kmalo srečno domov, vsak k svoji bolji polovici.

Seveda nista Skok in Smok zopet mogla v svoji stanovanji. Krčme so bile v pozni noči zaprte — in zato sta sklenila, rcka ob roko hoditi po mestu, dokler se ne zdani in pride jasnost tudi v njuno osodo, ki ju je tako britko pregnjala. In res je jutro, ki je po dolgi noči napočilo, prineslo tudi razjasnenje in oba prijatelja sta se ločila z obljubo, da se zvečer zopet sestaneta pri časi rujnega vinca.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

TRST — Piazza Caserma št. 2 (v astni hiši) — TRST

Telefon 952.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila daja samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5% ¹/₂, na menjice po 6%, na zastave po 5% ¹/₂.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 815.004.

Značajan

Žena: Ko sem bila tvoja nevesta sem mislila, da se odvadiš pijačevati; do sedaj ni o tem nika-kega znamenja. Hočeš li večno ohraniti tvoj ručič nos?

Mož: Da, slab človek je tisti, ki menja svojo barvo.

Po dovršeni poroki

je imel tast izplačati doto. Mladi mož je zatrjeval, da mu je bilo obljubljenih 15.000 kron, dočim mu je hotel tast izplačati le 14.000. Po dolgem hudem prepiranju je vrgel tast prepornih 1.000 kron na mizo rekši: „Tukaj jih imaš, a ne boš imel ž njimi nikake sreče!“

Prav tako.

Gost (potem ko se je v krčmi najel in napil): Vi oče krčmar, ali se je že pripetilo, da se je pri vas kdo dobro najedel in napil, potem pa ni hotel plačati?

Krčmar: O seveda!

Gost: In kaj ste potem storili ž njim?

Krčmar: Ž njim? O tega sem kar na prosto ven vrgel!

Gost: Tako, torej potem me pa kar vrzite ven!

Priprosto.

— „Ako bi le vedel za kako sredstvo, da bi mi kokoši ne letele preko plot!“

— „To je povsem priprosto, vi naredite samo spodaj v plotu luknje!“

Znamenita večerja.

Odvetnik: Zakaj niste sinoči prišli k meni, dolgo sem vas čakal?

Veletržec: Nisem utegnil, ker sem bil povabljen na izvrstno večerjo. To vam je bilo kaj posebnega. Izborne jedi in krasna vina! To vam rečem, jaz bi si ne upal prirediti take večerje za par sto kron!

Odvetnik: Kje pa je bilo to ako smem vprašati?

Veletržec: Pri mojem blagajniku! In veste, najbolj čudno pri stvari je to, da ima na leto le 1800 kron plače!

Nesramno.

Gospod: Kako si upate notri! Ali ne vidite, da je zunaj napis: Tukaj je strogo prepovedano beračiti?

Berač: Zato se mi ne moremo brigati — to zamore vsakdo napisati na vrata.

Uredništvo »Škrata«: ulica Giorgio Galatti št. 18. (Narodni dom).

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na Upravo »Škrata«, ki se nahaja tudi v »Narodnem domu«:

Odgovorni urednik LUDVIK GERŽINA.

Izdaja in tiska tiskarna »EDINOST« v Trstu.

Najnovija fotografija trozveze.

